

Rząd Miedwiediewa po myśli Putina

Jadwiga Rogoża

21 maja prezydent Władimir Putin zatwierdził strukturę i skład rządu Dmitrija Miedwiediewa. Mimo wymiany trzech czwartych ministrów należy raczej mówić o rządzie kontynuacji, bowiem większość członków gabinetu wcześniej pełniła drugoplanowe role w rządzie Władimira Putina. Stanowiska zachowało kilku ministrów, którzy od lat wykazują się lojalnością i sprawnością w realizacji priorytetów polityki Putina, w tym ministrowie spraw zagranicznych Siergiej Ławrow i obrony Anatolij Sierdiukow.

Sposób formowania i skład rządu jednoznacznie wskazują, iż decydujący głos w polityce kadrowej ma Władimir Putin, który stawia głównie na sprawdzonych urzędników, nie mających samodzielnej pozycji politycznej. Premier Miedwiediew ma w ramach tego układu mocno ograniczoną autonomię, co odzwierciedla m.in. przeforsowanie przezeń na stanowiska rządowe zaledwie kilku bliskich współpracowników. Rząd pod kierownictwem Miedwiediewa wraca do roli organu podporządkowanego prezydentowi. Będzie zmuszony do realizacji politycznych i ekonomicznych priorytetów elity putinowskiej i związanych z nią lobbystów, a jednocześnie może być wykorzystany do ponoszenia odpowiedzialności w sytuacji poważnych problemów ekonomicznych i socjalnych.

Pozorna odnowa kadrowa

Z rządu odchodzi wielu ministrów – gremialnie przechodzą oni do Administracji Prezydenta, w większości na stanowiska doradców prezydenta. Rząd Dmitrija Miedwiediewa w większości składa się z nowych (i młodszych) ministrów. Jednak wielu z nich było wiceministrami w rządzie Putina (w tym m.in. nowi szefowie resortu finansów, energetyki, rozwoju gospodarczego, przemysłu i handlu) lub w inny sposób współpracowało z byłym premierem. Są to urzędnicy pełniący dotąd role drugoplanowe, a jednocześnie sprawdzeni i cieszący się zaufaniem Putina. Z nowych nominacji warto odnotować mianowanie szefem MSW gen. Władimira Kołokolcewa, mającego opinię profesjonalisty i długoletnie doświadczenie pracy w strukturach MSW, w tym w Moskwie (resort spraw wewnętrznych może odgrywać w najbliższych latach ważną rolę, zwłaszcza w kontekście rosnących nastrojów protestacyjnych).

W rządzie pojawiły się dwa nowe stanowiska: minister ds. rozwoju Dalekiego Wschodu oraz minister ds. „otwartego rządu” – projektu umożliwiającego społeczne konsultacje rządowych projektów za pośrednictwem Internetu. Podzielony został resort zdrowia, pracy i

polityki społecznej – na oddzielne ministerstwo zdrowia oraz resort pracy i ochrony socjalnej.

Do nielicznych „ludzi Miedwiediewa” w rządzie można zaliczyć Arkadija Dworkowicza, jego doradcę z okresu prezydentury, który teraz został wicepremierem ds. gospodarki i energetyki, oraz Michaiła Abyzowa, który będzie kierował projektem „otwartego rządu”.

Techniczny rząd pod kontrolą Kremla

Większość nominacji rządowych wskazuje, iż decydując o kształcie rządu Władimir Putin kierował się dążeniem do sformowania gabinetu mało samodzielnego politycznie, zapewniającego kontynuację prowadzonej w ostatnich latach polityki. Na stanowiskach pozostają „sprawdzeni” ministrowie Siergiej Ławrow, szef MSZ, który od lat sprawnie wykonuje polecenia władz na arenie międzynarodowej, a także Anatolij Sierdiukow, minister obrony, który z silnym poparciem Putina prowadzi reformę rosyjskich sił zbrojnych. Również nominacje w głównych resortach gospodarczych wskazują na chęć kontynuacji polityki ekonomicznej.

Słaba pozycja polityczna wielu nowych ministrów, a także samego premiera Miedwiediewa, wskazuje, iż obok rozbudowanych formalnych instrumentów wpływu prezydenta na rząd będą funkcjonowały także mechanizmy nieformalne ze strony zbliżonych do Putina lobbystów. Dobrze ilustruje to układ sił w sferze energetyki. Wicepremierem koordynującym ten sektor został doradca Miedwiediewa Arkadij Dworkowicz. Zyskał on wpływowe stanowisko, które wcześniej zajmował Igor Sieczin, jeden z czołowych przedstawicieli elity putinowskiej. Jednak pozycja polityczna Dworkowicza w elicie jest nieporównywalnie słabsza niż Sieczina, a to może przesądzić o jego realnym wpływie na gospodarkę i energetykę. Sieczin, mimo odejścia z rządu, pozostaje jednym z głównych rozgrywających w sektorze naftowym. Został on szefem Rosniefti i jest kandydatem prezydenta na członka rady nadzorczej Rosneftiegazu, struktury kontrolującej 75% akcji Rosniefti i ok. 11% akcji Gazpromu. Dodatkowo, w dniu zatwierdzenia rządu, prezydent Putin wydał dekret, w którym umieścił na liście przedsiębiorstw strategicznych (nie podlegających prywatyzacji) tzw. złotą akcję Rosniefti, należącą do państwa. Decyzja ta wpisuje się w interesy Igora Sieczina, który był zwolennikiem utrzymania kontroli państwa nad koncernem. Świadczy też o ograniczonych wpływach Miedwiediewa, który jako prezydent postulował szeroką prywatyzację, w tym w sektorze energetycznym.

„Techniczny” rząd Miedwiediewa będzie więc działać na rzecz politycznych i gospodarczych priorytetów elity putinowskiej. Jednym z ostatnich sygnałów tego jest przejmowanie – w ramach porozumienia z Władimirem Putinem – przez Dmitrija Miedwiediewa przywództwa w partii Jedna Rosja. Premier wstąpił do partii i ma zostać wybrany na lidera tego ugrupowania na zjeździe 26 maja.

Aneks

Rząd Dmitrija Miedwediewa

Wicepremierzy

Igor Szuwałow – pierwszy wicepremier

Władisław Surkow – wicepremier, szef kancelarii premiera

Dmitrij Kozak – wicepremier ds. regionów i zimowych igrzysk olimpijskich 2014

Aleksandr Chłoponin – wicepremier ds. Kaukazu Północnego

Dmitrij Rogozin – wicepremier ds. kompleksu zbrojeniowego

Arkadij Dworkowicz – wicepremier ds. gospodarki, przemysłu i energetyki

Olga Gołodiec – wicepremier ds. socjalnych

Nowi ministrowie

Aleksandr Nowak – minister energetyki (od 2008 – wiceminister finansów w rządzie Putina, blisko współpracował z Igorem Sieczinem, b. wicepremierem ds. energetyki)

Denis Manturow – minister przemysłu i handlu (od 2007 – wiceminister przemysłu i energetyki, od 2008 – wiceminister przemysłu i handlu, zaufany człowiek Siergieja Czemiezowa, szefa korporacji państwowej Rostiechnologii)

Siergiej Donskoj – minister ds. zasobów naturalnych i ekologii (od 2008 – wiceminister w tym resorcie)

Andriej Bielousow – minister ds. rozwoju gospodarczego (od 2008 – wiceminister gospodarki i rozwoju w rządzie Putina)

Władimir Kołokolcew – minister spraw wewnętrznych (od 2009 – szef głównego zarządu spraw wewnętrznych Moskwy)

Władimir Puczkow – minister ds. sytuacji nadzwyczajnych (pracuje w tym resorcie od 1997)

Wieronika Skworcowa – minister zdrowia (od 2008 – wiceminister zdrowia)

Maksim Topilin – minister pracy i polityki społecznej (od 2008 – wiceminister zdrowia i polityki społecznej)

Nikołaj Fiodorow – minister rolnictwa (eksgubernator Czuwaszji, autor programu proputinowskiego Ogólnorosyjskiego Frontu Narodowego)

Władimir Miedinski – minister kultury (profesor MGIMO, jeden z ideologów partii Jedna Rosja)

Nikołaj Nikiforow – minister łączności (najmłodszy minister – ma 29 lat; od 2010 był wicepremierem i ministrem łączności republiki Tatarstan)

Dmitrij Liwanow – minister edukacji (rektor Moskiewskiego Instytutu Stali i Stopów)

Oleg Goworun – minister rozwoju regionalnego (wcześniej pełnomocny przedstawiciel prezydenta w centralnym okręgu federalnym i szef zarządu polityki wewnętrznej w

Administracji Prezydenta)

Maksim Sokołow – minister transportu (od 2009 w kancelarii premiera)

Wiktor Iszajew – minister ds. rozwoju Dalekiego Wschodu (wcześniej pełnomocny przedstawiciel prezydenta w dalekowschodnim okręgu federalnym i b. gubernator Kraju Chabarowskiego)

Michaił Abyzow – minister ds. „otwartego rządu” (wywodzi się z biznesu, od stycznia 2012 był doradcą prezydenta Miedwiediewa)

Ministrowie pozostający na stanowiskach

Siergiej Ławrow – minister spraw zagranicznych

Anatolij Sierdiukow – minister obrony

Anton Siłuanow – minister finansów

Aleksandr Konowałow – minister sprawiedliwości

Witalij Mutko – minister sportu

Ministrowie opuszczający rząd

szef kancelarii premiera Anton Wajno – wiceszef Administracji Prezydenta (AP)

rzecznik rządu Putina Dmitrij Pieskow – rzecznikiem prezydenta w AP

minister transportu Igor Lewitin – doradca prezydenta (AP)

minister łączności Igor Szczogolew – doradca prezydenta (AP)

minister zasobów naturalnych Jurij Trutniew – doradca prezydenta (AP)

minister zdrowia Tatiana Golikowa – doradca prezydenta (AP)

minister rozwoju gospodarczego Elwira Nabiullina – doradca prezydenta (AP)

minister edukacji Andriej Fursienko – doradca prezydenta (AP)

minister spraw wewnętrznych Raszyd Nurgalijew – zastępca sekretarza Rady Bezpieczeństwa